

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 1. Bona relaxationes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

exercitiorum tedium in meridie magis premit, excitans vehementiorem appetitum comedendi, dormiendi, & quiescendi, & hac ratione viam aperit innumeris & grauissimis alijs. quemadmodum depictum apparet in infelici Isboseth euentu, *g qui dormiebat super stratum suum meridie, & ostiaria domus purgans triticum obdormiuit. Ingressi autem duo latronu duces, assumentes spicas tritici, percusserunt eum inguine & interfecerunt: sublatoq; capite eius, abierunt.* An non ad viuum hic depictum apparet detrimentum & incommodum, quod huiusmodi inanes & intempestiuæ relaxationes afferunt? aliquando enim virtutis opera abrumpis breui aliqua somnolentia, ex pigritia aut imbecillitate humana: quemadmodum ostiaria illa, quæ labore purgandi triticum defatigata, voluit aliquantum dormire: & tunc hostes ingressi auferunt spicas, fructum bonorum tuorum operum. Sed interdum illa interruptio vterius progreditur; & quemadmodum ipse Isboseth posuit se in suo lecto meridie, aded ex instituto, atq; si fuisset in media nocte: Ita tu laxatis habenis, quaris extra tempus, magnâ tuæ salutis incuriâ, quietem & solatia tua: & tunc repente, nec te aduertente, ingrediuntur duo illi latronum duces, duo scil. vehementes deliciarum & vanitatum appetitus, ita Deo permittente, vt in inguine te percutiant, & in libidinis vitium pertrahant; caputq; amputent; & gratiâ vitâ, bonoq; prudentiâ iudicio te spolient: vt remaneas tanquam alter Isboseth, quod teste S. Gregorio, *confusionis filium* significat. satis enim magnum adfert pudorem, tam paruam bonorum, quæ Deus largitus est rationem habuisse; tuâque propria incuria tantam iacturam fecisse.

§. 1. *Bonæ relaxationes.*

NE c tamen propter ea, quæ diximus, ad alterum extremum perueniendum est, nõ admittedi bonas exercitiorum spiritualium interruptiones, quæ necessariæ sunt; expeditq; locum eis dare, vt diutius liceat in eis perdurare; & ne, indiscrete agendo abrumpere cogaris prudentem & sanctam eorum, quæ ex obligatione tibi incumbunt, continuationem: quæ durare diu non poterunt, nisi certis quibusdam horis abscindantur: dando locum necessariæ corporis & spiritus quieti: quemadmodum faciebat S. Ioannes Euangelista dicens, quod sicut arcus, si semper sit tensus, mollescit & fragitur: Itanoster animus, si eundem intensiõnis rigorem sine vlla relaxatione retineat, virtuti spiritus, cum necessitas poscit, obsecundare non poterit. Et Christus D. N. dixit S. Brigittæ in simili casu, quod si manus semper esset clausa & compressa, nerui contraherentur, & manus debilitaretur. Ideoq; necesse est, *arcum* aliquo breui tempore relaxari, & *manus* pugnum aperiri, & spiritus rigorem cessare: ne præ tadio, aut imbecillis carnis debilitatione frangatur. Quamobrem S. Ambrosius solebat dicere: quod velis prolixè fa-

*Meridies
tentationi
exposita.
g 2. Reg. 4.5*

*Interruptio
qua ex pro-
fesso fit, no-
xia est.*

*Lib. 1. Mo-
ral. c. 15.*

*Cassia. Col-
la. 24 c. 20
& 21.
Refert Blo-
sius in Mo-
nili spiritu,
c. 10.*

2.2.q.168.
a.2.

Tadium ti
nos virtutis

a. Ruth. 2.14

Temperan-
tia.
Eutrapiia.
2. q. 163.
a. 2.

lib. 1. offic.
6. 20.

Concentus
bonorum o-
perum.

cere, aliquando ne feceris. hac enim interruptione (quam S. Thomas dicit esse corpori & spiritui necessariam) vtrumq; vires recuperare, ad progrediendum sine tadio.

BONA hac & utilis bonorum operum relaxatio dupliciter fieri potest: *Primum* variatis ac mutatis iisdem bonis operibus, iuxta eiusdem S. Ambrosij dictū. vt mutatio, inquit laboris, sint induciæ quietis: quia noua occupatio & labor hac laudabili vicissitudine, aufert prioris tadium: quod est *inimicus virtutis*. Ita faciendū esse docuit Angelus Magnus Antonium, cōstituens se coram eo aliquo spatio tēporis orando, & alio sportas texedo. sic enim ait acedia vinces, & in feruore spiritus sine tadio perseuerabis. *Deinde* ordinarie versus meridiem, quando & studiosus officij & reliquorum spiritualium exercitiorum labor præcessit, necesse est illa interrompere, accipiēdo refectionem & quietem, ad eundem iterum resumendū necessariam. quæ admodū ipsa RYTH faciebat. cui in colligendis spicis defatigatæ. dixit Booz: *a quando hora vesçendi fuerit, veni huc, & comede panem, & intinge buccellā tuā in aceto*. Cum itaq; voluntas D. N. fuerit, vt leuamen hoc & requiem corpori nostro demus: certum erit ipsammet relaxationē simul esse ipsius virtutis cōtinuationem: modò fiat sicut oportet. Sunt autē duæ virtutes ad nos in ea re dirigendos destinatæ: prior est *temperantia*: quæ docet, studiosè comedere ad quod etiā iuuerit, *intingere*, iuxta Booz consiliū buccellam in aceto: miscendo scil. in ipsa refectione memoriam fellis, & aceti nostri seruatoris: cuius amaritudines nostros excessus temperabunt. posterior virtus est, quam *Eutrapiam* vocant: cuius munus est, teste S. Thoma, moderatè accipere corporis recreationē, quæ necessaria est ad non deficiendum in operibus virtutis: attendendo, ne eodē medio, quo vtimur ad perseuerandum in virtute, eius filū abscondamus. Quod insinuauit S. Ambros. dicens: curandum est, cum relaxare animmū volumus, ne soluamus omnem harmoniam, & quasi concentum bonorū operum. debent enim hæc opera instar esse musicæ multarum vocum bene concordium. Qui concentus, vt sit constans, multum referet, si omnes diei occupationes eo ordine distribuatur, vt præcipuis, hora conueniens assignetur: qua adueniente, statim designatū opus inchoetur. quemadmodum Booz messores constitutam habebant horā ad messē veniendi, & ad sumendum cibum, & quietem in meridie: & ad cessandum ab opere circa vesperum. qui cōstitutis horis diligenter laborabant: quibus præerat vnus præfectus, attendens, vt omnia ordine & constituto tempore fierent. quibus & ipsa RYTH sese accommodabat, laborans; quando illi laborabant; & quiescens, quando quiescebāt. Hunc ergo in modum constituenda tibi est hora è lecto surgendi; sacrum Missæ audiendi, deuotiones tuas peragendi, orandi, meditandi, & conscientie exam-

men instituendi: horæ quoq; in officio tuo, in somno, in cibo sumendo, & requie corporis insumenda, assignans, vt ait S. Bernard. partem tēporis rebus spiritualibus, & partē corporalibus: ita vt corpus spiritui reddat, q; illi debet; & vicissim spiritus reddat, quod debet corpori: & vtrumq; Deo & proximo, quod illis debet. Et ne quid horum designato tempore desit, expedit præfectum aliquem vigilantem, sollicitum, valdeque Zelosum habere, hic autem erit ipsa conscientia tua; adhibita virtute prudentia, tuæque virtutis zelo. Tibi enim super te ipsum vigilandum est; & attendendum, qua ratione expleas quod debes: exigendaque singulis horis ratio, quomodo præstiteris, quæ in illa præstanda erant.

§. 2. *Landabilem consuetudinem in bonis exercitijs esse faciendam.*

CONTINUATIO prædicta in bonis exercitijs, causa est faciendi in ista dem bonâ consuetudinē: quæ, quoniã in progressu conuertitur in naturã; efficit suauē & facilem vsq; ad finē vitæ perseverantiã. quemadmodum facer Textus refert de nostra RUTH: q; cum comedisset cōstituta hora, non somno aut otiosa confabulationi se dederit; sed mox a surrexerit, vt spicas ex more colligeret. vt intelligam, finē refectionis ac relaxatiōis, quibus bona exercitia remittuntur, eum esse debere, vt illa cū pristino feruore resūmantur: siue vt cōsuetudo bona cōtineatur, siue vt obtineatur. Sed, ne aliqs loc^o hic errori detur, obseruandum est non idē esse consuetudinē acquirere in bonis operib⁹, & eadem ex consuetudine sola præstare. Primum. n. horum est laudandū; secundum, vituperandū. Id quod intelligitur ex triplici modo bonam consuetudinē habendi. *Primus* est naturalis, eò quod ab ipsa natura homo habeat propensionem ad misericordiã, mansuetudinē, temperantiã aut alias virtutes: quemadmodum etiã alij à natura ipsa, ob suam complexionē propendēt ad materias aliquorum vitiorū. *Secundus* est politicus, ex bona educatione ab ipsa infantia proueniens: qui multum confert ad perseverandum in virtutis actionibus quod enim in ea ætate addiscitur, diuturnioris est durationis: sicut supra est dictum. *Tertius* est modus studiosæ ac spiritualis consuetudinis, quæ innititur opinioni, & æstimationi ipsiusmet virtutis; & obtinetur exercitatione actiū perfectè studiosorum. Dux priores consuetudines ex se quidem sunt bonæ; bonumq; tertiæ fundamentum: sed qui in illis solis sisteret, non haberet perfectam virtutē. Natura. n. bene propensa, est instar corporis Adami antequam DEVS in faciem eius. *inspiraret spiraculum vitæ*: quod quidē pulchrum, aptumq; erat ad recipiendum spiritum: quem tamen nisi recepisset, nec fuisset homo, nec hominis opera facere potuisset. Ita bona hæc natura aptissima est ad virtutis spiritum recipiendum; quod si secundum suam tantum propensionem operetur, nō illā animans cognitione & æstimatione virtutis, nunquam viuam & perfectam virtutem sibi comparabit. His & illi sunt similes, qui postquam studiosam

*Ad fratres
de monte
Dei.
Distributio
temporis.*

a Ruth. 2. 15.

1.

*Triples con-
suetudo.*

b Genes 2. 7.